

החברותא

בס"ד ערש"ק פ'ר' ויחי י"א טבת תשע"ב

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 422 ר

פנינים יקרים

ויחי יעקב בארץ מצרים וכו' (מ"ז, כ"ח) נראה פירושו היות התחלות אדם בעבודת הכוב"ה כודאי אינו יכול חיכך בהתחלתו עלות במדרגת עליונים כי עדיין סכבוהו זרים במחשבתו הדבוקה בעוה"ז השפל ובהבליו וכשיפנה עצמו אח"כ לעלות במחשבות קדושות או נחשבת גם אותה העבודה שעבד בתחילתו כאותה עבודה החשובה העיקרית, וזהו ויחי יעקב בארץ מצרים ששם היה עבודתו במדרגות קמנות מחמת היותו בארץ מצרים מקום הקליפות והיה נחשב לו כשאר שנותיו שהיה עובד בהם במדרגות גדולות.

(מתוך נעם אלימלך)

ויקרבו ימי ישראל למות (כ"ג, כ"ט) פי' יעקב אבינו היה מחשב תמיד את יום המיתה שהוא קרוב ועי"ז היה מוכך את גופו והיו כל מחשבותיו בעולמות העליונים, וזהו ויקרא לבנו ליוסף רמז אף כשהיה בעיניו עוה"ז דהיינו לבנו וכד' אעפ"כ היו כל מחשבותיו ליוסף דהיינו עולם העליון הנקרא יוסף. (נעם אלימלך)

יהודה אתה יודוך אחיך (מ"ט, ח) במדרש כולן נקראו על שמך יהודים. דיעקב ע"ה כתיב ביה תתן אמת ליעקב והוא מתנה בעלמא דשיקרא אך בני ישראל הם מאמינים בני מאמינים, וכוז האמונה יכול כל איש ישראל להתדבק באמת - ועי' הברכות והודאות ושכחות בפה זוכין אל האמת...

(שפת אמת)

וימת יוסף וגו' וישם בארון במצרים (נ', כ"ז) יוסף נקבר במצרים לפי שעי"ז היגן יוסף על ישראל בהיותם במצרים שיוכלו לסבול את הגלות משא"כ יעקב שמעולם לא ירד לתוך גלות מצרים דגם בהיותו במצרים היה מקום מושבו בארץ גושן מובדל מן המצרים לפיכך נקבר יעקב בארץ כנען ויוסף נטמן במצרים ועד שהוציאו אותו היגן על ישראל ונתן כח בהיותם בגולה שלא להתרשם מהסביבה ולהיות חזקים בדבקותם בהקב"ה.

ואלה שמות בני ישראל (שמות א', א') לכל אדם מישראל יש שני שמות. שמו העצמי שניתן לו בשעת הלידה והשם שקונה לעצמו ע"י מעשיו.

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה (שמות א', א') גם בהיות בשפל המדרגה - מצרימה - אין להם להתייחס דהרי שמות בני ישראל קשורים ומחברים בשמותיו הקדושים של הקב"ה ומגין עליהם.

(מאור עינים)

ויהי כל נפש (שמות א', ה) מאחר שכולם האמינו בה' אחד לפיכך גם נקראו בלשון יחיד - נפש.

(ספר הזכות להרי"מ מנור)

פן ירבה (שמות א', י) כל מגמתם היתה להפיל את בני ישראל ברשת הגאווה - ירבה - ואז יוכל להם.

(אמרי חיים מויזניץ)

וימדרו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגו' את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך (שמות א', י"ד) היצה"ר ממרד את האדם תמיד שנותן עליו משא כבידה וקשה, שלא יוכל לעבוד את השי"ת. בחומר פירוש פעם מטביעו בחומריות ובעצלות ובמרה שחורה, ובלבנים פעם משליכו בגבהות הלב שמראה לו שכולו הפך לבן ומעשיו רצוים ועבודתו תמה ושלימה, כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך, ותרגומו בקשיו, בכבוד גדולה שלא יוכל לעבוד עבודה תמה וברורה כי אם בקושי גדול...

(אמרות משה להרה"ק מקוברינא)

ותשלח את אמתה (שמות ב', ה) פרש"י נשתרבה אמתה אמות הרבה, למרות שלא שיערה בת פרעה שיעשה לה גם שלחה את ידה, ללמדך שצריכים לעשות כל השתדלות גם שהוא רחוק מהמציאות. כי האדם צריך לפחות לנסות ומשמים מסייעים לו לאדם, ואפילו על ידי גם.

כי מן המים משיתיהו (שמות ב', י) כשם שמים אין להם צבע כך משה רבינו אין לו שום רצון עצמי. וכל רצונו הוא לעשות רצון אבינו שבשמים...

(בית יעקב - מאיביצא)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

422
2

האשק שיחת הרא"ש ז"ל אצל שבע' של פסח תשל"ה ה'בא ל'פסח ע"מ א.א.

- ב -

אומר "לא על צדקותינו או מפילים תחנונו לפניך כי על רחמך הרבים". וכיון שהשיג את היסוד של רחמים שממנו כל הקיום שלנו והוא הפועל את כל צדקותינו, הוא מתחיל להכיר מעצמו את המדבר שממה שלו. שעדיין לא התחיל מאומה בעבודת הבורא, ועדיין לא השיג השגת הבורא שהוא אין סוף.

- ג -

אם כן עלינו לדעת מהי הדרך שנגיע אל האמת, להשגת מציאות בוראנו שהוא טמיר ונעלם השכל הנעלם מכל רעיון. הדרך היא שנחיה עמו באותה בחינה שהוא - כמו שהוא מציאות של עצמו כך אנו נחיה במציאות שלנו, ונגיע לתוהו ובוהו כמו שהוא טמיר ונעלם. אף אחד לא יודע ממנו. כולם מדברים אודותיו אך אף אחד לא חי עמו.

והנה השורש והסיבה שאנו לא מבינים שום דבר באחדות הבורא ועבודת השם, הוא מכיון שאנו חיים בבחינה של "מצות אנשים מלומדה", ולא חיים באחדות של בוראינו ש"מבשרי אחזה אלוקה". מה גם שהיסוד של האדם הוא אין, וכיון שהוא נברא ביסוד האין אין לו כל חוזה, וכל ענין שמזדמן לפניו שצריך לעשותו הוא מתחיל לדחות. הוא דוחה למחר את אותה פעולה שצריך לעשותה עכשיו, שלטובתו הרבש"ע נתן בו את הרעיון לעשותה עכשיו מפני שכפי הבחינה שלו הוא יכול להגיע ממנה ל"מבשרי" - איך אני יכול לעשות עכשיו את הפעולה הזו - "אחזה אלוקה", שהוא נתן בי את הכוחות שלו ומשרה עלי את שכינתו כדי שעל ידי תתפרסם מציאות בוראינו. כי

אחרי ארבעים שנה במדבר השממה הביא אותנו הקב"ה אל המנוחה ואל הנחלה בארץ ישראל, ובנה בית לעצמו, מקום למנוחתו, ומשם ישרה את שכינתו על כלל ישראל, ושם הם יעבדו אותו בהקרבת הקרבנות. ישחטו בהמות ויקריבו אותם ע"ג המזבח. זוהי התכלית של כל לכתנו במדבר השממה. לכל זמן היו קרבנות מיוחדים אולם בכל יום הקריבו שני תמידים, שנים ליום עולה תמיד. ומה היה משפט העולה - כליל תקטר, ביטול כל המציאות. נמצא שתכלית העבודה היא שאנו צריכים להשיג את המדבר שממה שלנו, ולראות שאין בנו כל בחינה שממנה נוכל להכיר שאנו מציאות. וכאשר נשיג את ההכרה הזו נעשית כל המציאות שלנו - אין. כליל תקטר.

ובכדי שמתוך מציאות האין נשיג את האור אין סוף, הרבש"ע נתן בתוכנו את המציאות שלו, הוא נתן בנו חכמה וכח וכו' וכו', ומתוך המציאות שלנו - כאשר אנו מכירים שאנו אין - אנו משיגים שיש מי שברא ויצר את הכוחות שיש בנו והוא נתנם בנו. ואז, אין אלו דיבורים בעלמא, שאנו מדברים עליו מבלי להשיגו, רק אנו מכירים שהחיות שלנו - שלו היא.

רק אחרי שהלכנו במדבר שממה ארבעים שנה והשגנו את המדבר שממה שלנו, הגענו להכרה שלא שייך להשיג את החיות של הקדושה ממנה אנו חיים רק אם נחיה במדבר ארבעים שנה. כי "בן ארבעים לבינה", וכאשר אדם מגיע לבחינת "בינה" הוא משיג את יסוד האין שלו, וממילא הוא

השכל ואת התכונות שיבין. אבל הוא לא נתן לו את השכל בשביל שישתמש בו עבור עצמו, ולא בשביל שישפיל את החבר, הוא צריך לסבול עם החבר ולהבין את כאבו שהוא לא מבין. עליו להבין שהרבש"ע נתן לו את הכשרונות לא בשביל שיחזיק עצמו גדול עם זה.

והוא הדין בכל דבר שהאדם זכה שהרבש"ע יחון אותו בו, עליו לדעת שאין לו מה להחזיק עצמו גדול בזכות זה. בדיוק כמו שכוס תה או קפה, שלא שופכים משקה לתוכה היא נשארת יבשה ואי אפשר להשביע בה את הצימאון, כן הוא בכל דבר שהקב"ה חנן את האדם ונתן לו כישורים - עליו לזכור שהוא יבש כמו כוס ואת הכישורים ה' הכניס בתוכו. כי בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו, ואם כן גם הוא לא יותר מאשר תוהו ובוהו.

- ד -

לדאבוננו מזה נובעים הכאבים של הגלות הארוכה שלנו. כי האדם שוכח שהוא צריך לחיות בתוהו ובוהו - זה לעומת זה - כמו שהרבש"ע טמיר ונעלם. הרבש"ע שהוא טמיר ונעלם צמצם את עצמו באופן שנוכל להשיגו, אבל מה נשיג? את היסוד שלנו - מה אנו מה חיינו! עייז נשיג שיש מציאות של בורא העולם. אבל לדאבוננו בכל הדורות היו רק יחידים שעבדו על עצמם והשיגו שהם לא התחילו את עבודת השם ולא עשו כלום. מה הם כן השיגו? הם השיגו את הפחד - אשרי אדם מפחד תמיד - שהם בסכנה שלא יאבדו את המדבר שממה שלהם. כמו שהרבש"ע

בהיות שכל הכוחות שלי שלו הם - מה אנו מה חיינו - אין אנו עושים מאומה, וגם הפרסום שלו לא נעשה על ידינו.

וכן היא האמת, שלא האדם הוא המפרסם של הקב"ה. האדם לא עושה עבורו מאומה. מי הוא האדם שהיה כאן בעולם ופירסם את מציאות הבורא? עוד לא היה אדם בעולם שפירסם את הרבש"ע מהכוחות שלו ומהחכמה שלו ומהפעולות שלו, רק אם הגיע לבחינת "זה לעומת זה", דהיינו לשלימות האין - תוהו ובוהו, כמו שהרבש"ע הוא טמיר ונעלם שאף אחד אינו מכיר אותו ולא מבין אותו. כי הוא ברא את העולם עם גבול שאי אפשר להשיג אותו, אין מציאות בעולם הזה שאדם עבד על עצמו והשיג את הבורא. את הבורא אפשר להשיג רק כפי הגבול שהוא הגביל, והוא נתן לאדם את הבחינה שיבחון את עצמו וכך ישיג את הרבש"ע.

זה הוא התפקיד שלנו והעבודה שלנו - להכיר את היסוד שלנו, את היסוד של תוהו ובוהו - בראשית ברא אלקים - והארץ היתה תוהו ובוהו". ולמרות שהרבש"ע נתן באדם את הדעת שיהיה לו כוחות וסבלנות ללמוד את התורה הקדושה שלו, הוא צריך לדעת שזה לא הכשרונות שלו. הרי לחבר שלו יש אותו גוף ואותו מוח כשלו, ולמה הוא קולט בשניה ומתלהב ומקפץ, וחברו יושב נעבאך כמו מסכן ולא מבין מה שמדברים אליו? מהי הסיבה שהוא מתקדם כבזק עם ההבנה שלו ומבין את כל העמקות ומתלהב וחברו לא מבין כלום? בגלל שהרבש"ע נתן לו את

לכן אנו שרויים בגלות הארוכה הזו, ומי יודע כמה זמן ארוך היא תימשך עוד אם נמשיך לנהוג כך. כל הכאב של הגלות הוא מזה שיש שנאת חנם ופירוד בין אחים. לדאבוננו כל הדורות היו כך וגם עכשיו זה נמשך הלאה. ואל תדמו בנפשכם שבמצב הזה יביא משיח. וי יהיה לנו כשמשיח יבוא כך, באופן שלא יהיה בינינו אחדות ואנו נשאר בפירוד שאנו בו עכשיו. זה יהיה רע מאד. נהמא דכיסופא. אנו נתעוור מיד. כי בעיניים הללו שלנו לא נוכל לראות אור אין סוף. אי אפשר להשיג את אור אין סוף אם לא משיגים תחילה את המדבר שממה שהרבש"ע הוליד אותנו בו ארבעים שנה, כי ללא המדבר שממה הזה והתוהו ובוהו הזה לא מוצאים את ה"בשרי" שממנו "אחזה אלוקה". רק מהמדבר שממה שלי - זה לעומת זה - אני מוצא שיש בי כח המוליד והיוצר, שהוא המנהיג, והוא נותן בי את הדעת איך להתנהג. המשך יבוא אייה

הוליד אותנו ארבעים שנה במדבר שממה עד שהביא אותנו אל המנוחה ואל הנחלה כדי ללמד דוגמא איך אנו צריכים לעבוד, שנדע שכל היכולות שיש לנו, זה מתנת אלוקים. הרבש"ע נתן אותם לנו חנינה - "אתה חונן לאדם דעת". לכל אחד מאיתנו הוא נתן את המתנה שלו. לזה הוא נתן את הכישרון הזה ולזה את הכישרון הזה, כמו שכתוב וחנותי את אשר אחון וריחמתי את אשר ארחם". לכן משה רבינו ביקש מאוצר מתנת חנם חנו.

אבל לדאבוננו את המתנה אנו לוקחים לעצמנו. כל אחד חי בעולם שלו, במדבר שממה שלו, וכשהוא מנכס את המתנה לעצמו הוא נהיה צדיק בעיני עצמו, וחושב שהוא העושה את כל המעשים הטובים. הוא שומר אמנם את כל דיני התורה שלמד, אבל את הכל הוא מקיים בשביל עצמו. יחד עם זה הוא מדבר לשון הרע, ויש שנאת חנם, שנאת אחים, ונהיה מזה פירוד.

שהשמחה במעונם

הר"ר גדליה סגל ומשפ' להולדת הנין

הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר ישעי'הו בורגשטיין ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר נחמן מורגנשטרן ומשפ' להולדת הבת

משפ' מורגנשטרן להולדת הנכדה

משפ' וינקלר להולדת הנכדה

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומים

הר"ר דב בער וויזר הי"ו על פטירת אמו ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע